

ZMAJ ZMAJ

1956 1986

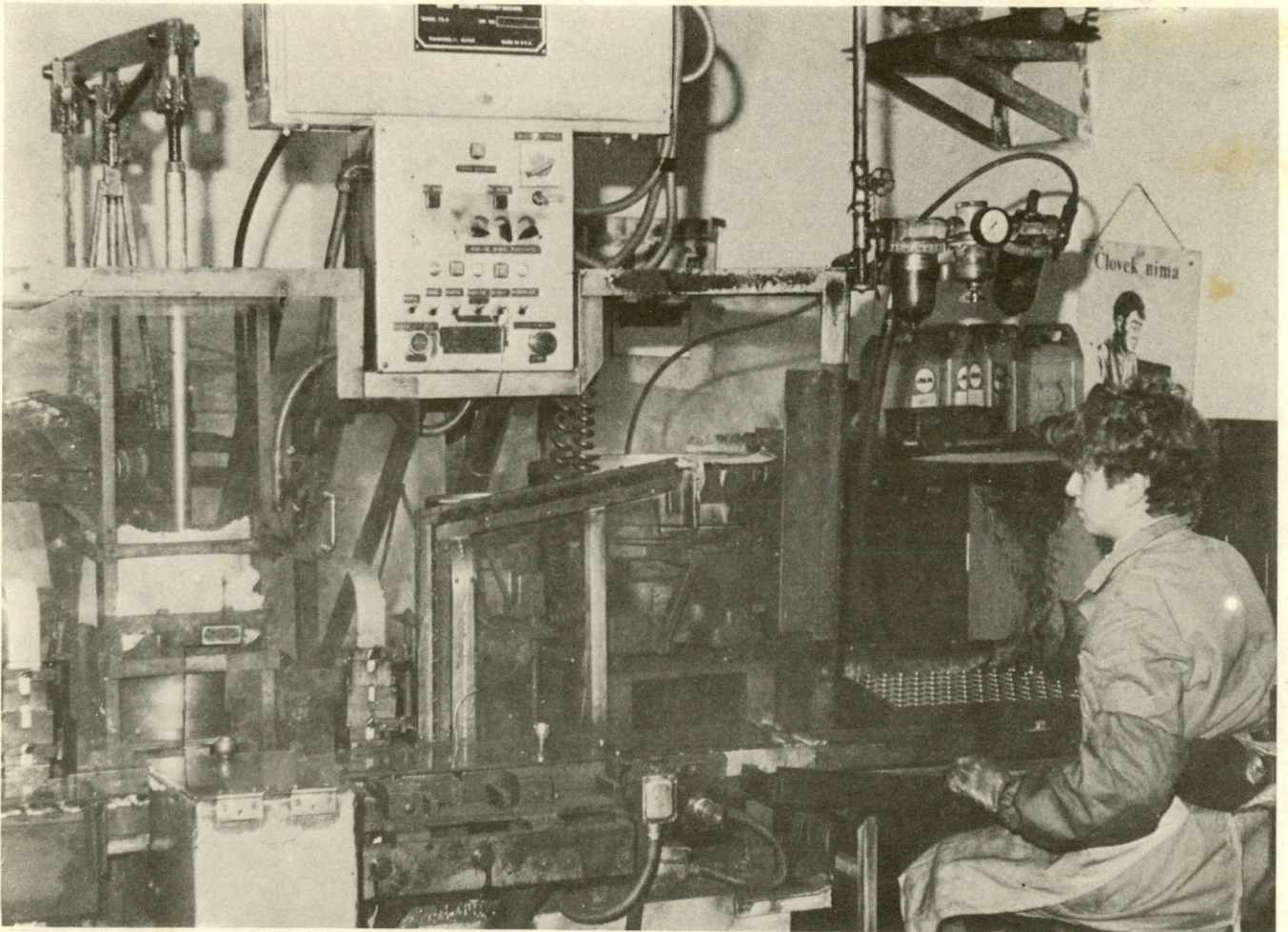
glas zmaja

TOZD Specialne baterije
Šentvid pri Stični

Glasilo delovne organizacije
ISKRA Industrija baterij ZMAJ

Številka 10
OKTOBER 1986, leto XXI

Naši cilji niso sporni, le pot do njih si nekateri zamišljajo po svoje !

Bržkone si sleherni delavec želi delati v stabilni in ekonomsko učinkoviti delovni organizaciji na katero bo ponosen in ki mu bo dajala zadovoljive prejemke za svoj lasten in družbeni razvoj. Toda kako to doseči, ko vemo, da se lahko zanašamo le na lastne moči? Predpogoj je brez dvoma v tem, da se zavedamo nekaterih zakonitosti.

V koliki meri je delovna organizacija sposobna realizirati svojo vlogo na gospodarskem, družbenem in socialnem področju to zavisi poleg njenega kadrovskega potenciala in stopnje njene tehnične opremljenosti v prvi vrsti od njene organizacijske strukture. Z organizacijsko strukturo definiramo vsebino in medsebojno odvisnost najpomembnejših dejavnikov delovne organizacije tako, da v procesu upravljanja, ravnanja in izvajanja dosežemo glede na zastavljene cilje optimalne rezultate. S pomočjo Biroja za industrijski inženiring smo v letošnjem letu kritično analizirali obstoječe stanje naše makro in mezo organizacije ter ugotovili prednosti in pomanjkljivosti obstoječe organizacije vodenja delovne organizacije.

Ob tem je bilo ugotovljeno, da je naša obstoječa makro organizacijska struktura delovne organizacije ustrežna oziroma, da kot taka ne predstavlja bistvene ovire pri izvajanju poslovnega procesa, če izvzamemo njeno integriteto v širšem družbenem prostoru. S postavljanjem makro-organizacijske strukture dosežemo namreč osnovne pogoje za funkcioniranje delovnega procesa oziroma dosežemo osnovno razdelitev področij, funkcij in opravil na način, ki omogoča delovanje TOZD oz. DO. Obstojajo pa slabosti v vsebini dela na posameznih področjih poslovanja /razvoj novih izdelkov, kakovost, tehnološka in operativna priprava

loška in operativna priprava dela, strategija prodaje, informacijska povezanost, dinamičnost vodenja in sledenja izvajanja nalog, neizdelan koncept razvoja TOZD oz. DO ipd./, kar bomo reševali s postavitvijo ustrežnejše mezoorganizacijske in mikroorganizacijske strukture. Mezoorganizacijska struktura je smotrna zgradba organizacijskih enot na ravni služb oziroma oddelkov z logično razporeditvijo nalog in razmejitvijo pristojnosti in odgovornosti, dočim je mikroorganizacijska struktura logična razmejitev nalog oziroma opravil po delokrogih z vsemi odnosi med nosilci posameznih nalog znotraj vsake organizacijske enote kakor tudi med njimi. In še nekaj je pomembno, da vemo, namreč vedno cilji oblikujejo organizacijo in ne obratno, zato se v delovni organizaciji tudi ne glede na to, da projektiranje organizacije ni končano že uporabljajo matrični modeli in projektno vodenje posameznih strateških nalog. Od tod tudi takojšen poseg v mezo in mikro organizacijo prodajne službe kot sestavine sanacijskega programa. Projekcijo sprejete organizacije /glej skico/ ki je temeljila na tržno usmerjeni funkcionalni organizaciji delitve dela jo je v celoti potrdil tudi Biro za industrijski inženiring in jo v oceni stanja ocenjuje kot ustrezno!/, če odmislimo informacijsko povezanost. Zato nas tukaj čakajo še velike naloge. Pri projekciji razvoja TOZD oz. DO moramo odgovoriti na naslednja vprašanja:

- kakšen je obseg tržišča in kako se bo razvilo v naslednjih 5. ali 10. letih? Kateri dejavniki bodo odredjali ta razvoj?
- kakšne spremembe moramo pričakovati v strukturi tržišča glede na tehnološki razvoj, okus, modo in vpliv konkurence (vse z vidika potrošnika)?
- katere novosti bodo spreminjale povpraševanje, odprle nove in zavrgle stare potrebe?
- katere potrebe potrošnikov so še nezadovoljene? in končno,
- ali smo na pravi poti, ali bi morali menjati našo dejavnost?

Namreč osnovni cilj podjetja je obstajanje. Da bi ta cilj doseg-

li, moramo osvajati, ohraniti in širiti tržišče za svojo dejavnost. Drugi pogoj za trajni obstoj pa je doseganje zadovoljivega finančnega rezultata. Kajti vsako podjetje tako pa tudi naše je v prvi vrsti ekonomska asociacija. Za tak uspeh pa so bistveni poslovni cilji. Neposlovnih ciljev pa si lahko privoščimo le v obsegu, ki ne ogrožajo doseganja poslovnih ciljev. Pri postavljanju ciljev marketinga moramo poznati ne le konkurenco, ki proizvaja iste izdelke, temveč tudi proizvajalce substitutov, tj. artiklov o katerih kupec razmišlja, ne ve pa za katerega se bi odločil. Kaj pa tekmovalne discipline v konkurenčnem boju? Naj jih nekaj navržem:

- stroški
- kvaliteta
- zemljepisne prednosti
- novi izdelki

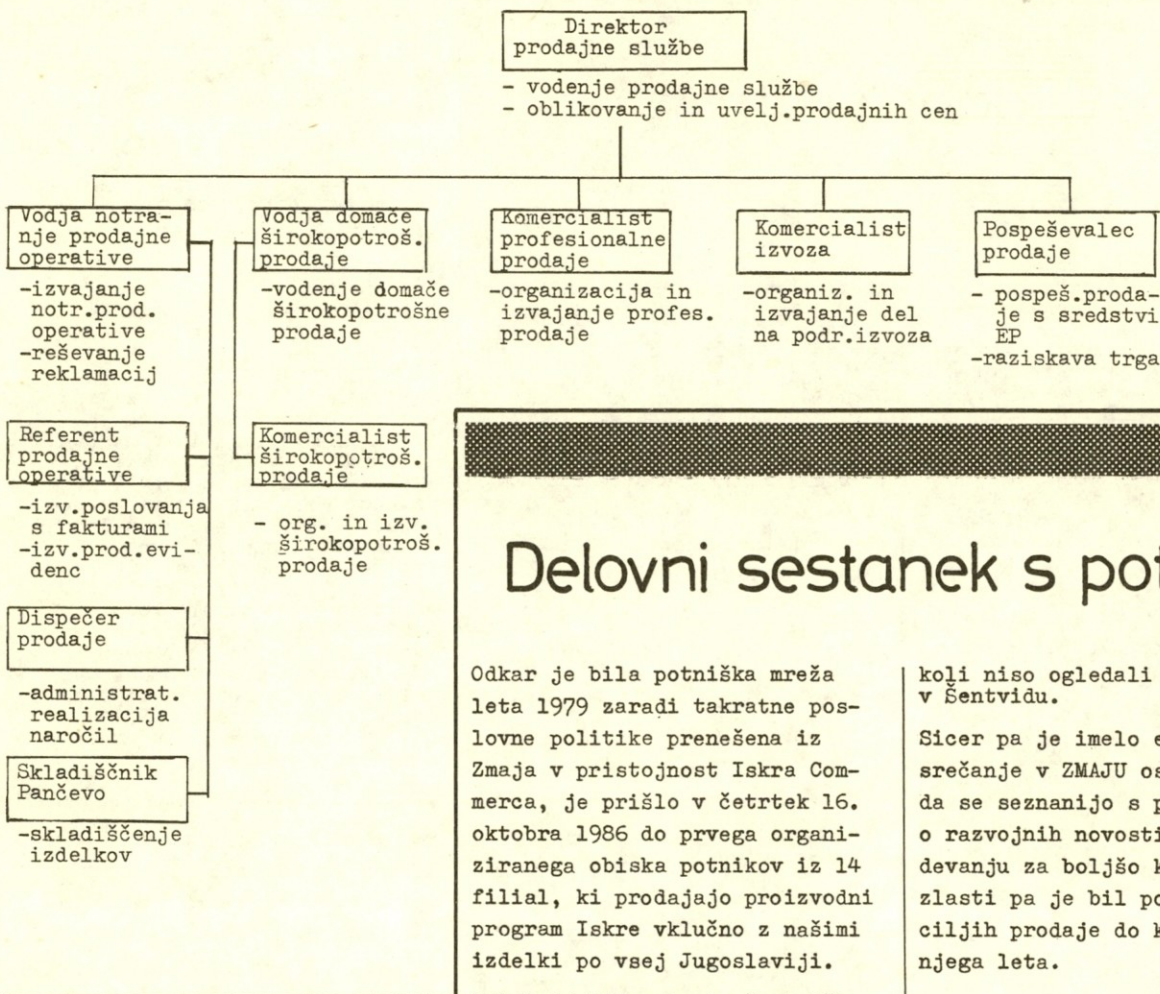
kje smo mi najmočnejši, kje je konkurenca bolj šibka? Tukaj držijo naslednja pravila kdor slepo strelja na vse strani, ne bo nikoli zadel. Energijo moramo usmeriti le na nekaj ciljev. Gibaj se v smeri, ki je na pohodu. Zato moramo imeti pregled nad bodočimi trendi posameznih proizvodnih vej. Najboljše ljudi razporediti k nalogam, kjer upravičeno pričakujemo vzpon.

Programirani in usmerjeni proces mobilnosti kadrov v vertikalni in horizontalni smeri, na osnovi strokovnih kriterijev, lahko pripelje delavca na nivo in področje dela, kjer bo optimalno izkoristil svoje sposobnosti in znanje. V razvitih državah je znanje že postalo najpomembnejši proizvodni dejavnik in po pomenu in vrednosti že presega celo kapital.

Da bi pri nas zagotovili delovno kontinuiteto in ohranili motivacije v delovnih skupinah ob fluktuaciji kadrov, je potrebno izdelati sistem namestnikov in jih intenzivno funkcionalno izobraževati z znanji s področja menagementa. Pri izvajanju napredovanja pa je nujno potrebno uvesti kriterij ustvarjalnosti, kot dopolnilo kriterijev za kadrovske odločitve.

Prihodnjič pa še nekaj o materialni in nematerialni motivaciji.

A.K.

Delovni sestanek s potniki

Odkar je bila potniška mreža leta 1979 zaradi takratne poslovne politike prenešana iz Zmaja v pristojnost Iskra Comerca, je prišlo v četrtek 16. oktobra 1986 do prvega organiziranega obiska potnikov iz 14 filial, ki prodajajo proizvodni program Iskre vključno z našimi izdelki po vsej Jugoslaviji.

Ogled ljubljanske in šentviške proizvodnje baterij je bil za vse goste izredno zanimiv dogodek, saj se je večina prvič srečala s samim "nastajanjem" izdelkov, ki jih sicer dobro poznajo v vseh odtenkih slabih in dobrih značilnostih pri posredovanju od proizvodnje do kupcev. Ogled proizvodnje specialnih baterij je bil zanimiv še posebej za tiste, nekoč samo naše potnike, ki že 20 in več let prodajajo baterije in svetilke, a si do tega dne še ni-

koli niso ogledali proizvodnje v Šentvidu.

Sicer pa je imelo enodnevno srečanje v ZMAJU osnovni namen, da se seznanijo s proizvodnjo, o razvojnih novostih, o prizadevanju za boljšo kakovost, še zlasti pa je bil poudarek na ciljnih prodaje do konca letošnjega leta.

Seveda pa so tudi potniki s svojega zornega kota iznesli številne pripombe, ki smo jih dolžni upoštevati v tolikšni meri, da bodo vsa eventualna nesoglasja v prihodnje čimbolj in hitreje odpravljena v okviru učinkovitejšega poslovanja prodajne službe.

V četrtek 16. oktobra so se potniki naših izdelkov iz vse Jugoslavije zbrali v ZMAJU na enodnevem delovnem obisku. Dobrodošlico jim je izrekel direktor prodaje Cerar Bojan, za uvod pa jim je našo delovno organizacijo predstavil glavni direktor Podlogar Vlado.

Kakovost „dobro jutro“!

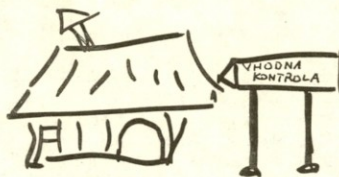
Že dalj časa razmišljam, kako posredovati širšemu krogu sodelavcev nekaj osnovnih načel o zagotavljanju kakovosti. Odločila sem se v nadaljevanjih napisati nekaj člankov v našem glasilu. Povedati želim, da bodo članki kratek povzetek dveh seminarjev, ki sem jih obiskovala. Namen mojega pisanja je spodbuditi prav vsakega delavca v naši delovni organizaciji k razmišljanju, kako lahko tudi vsak posameznik pripomore k boljši kakovosti naših izdelkov.

Kaj je kakovost? KAKOVOST je vsota lastnosti in karakteristik izdelka s ciljem ustrezati namenu in zahtevam tržišča. Vemo, da kakovost ne nastaja sama od sebe, zato jo moramo PLANIRATI, VGRADITI, PREVERJATI in končno tudi DEFINIRATI.

KROG KAKOVOSTI se prične z raziskavo trga, ki diktira kaj želi, kakšno količino, kakšna naj bo kakovost in kolikšno ceno je pripravljen za izdelek plačati. Ko so ti podatki znani, se prične delo v razvoju in konstrukciji, ki pripravi najprej model izdelka in nato prototip. Ta je že narejen iz ustreznih materialov, ima ustrezno obliko, videz in ustreza namenu. Prototipov naj bo izdelanih več (vsaj 2). Temeljito jih preverimo (tudi v nevtralnih institucijah) in razvoj izdelka TEHNIČNO POROČILO, ki vsebuje vse podrobnosti o izdelku - lastnosti izdelka, funkcije, rezultate vseh meritev prototipa in spisek potrebnih materialov, opredeljenih

KAKOVOST POLIZDELKOV SE NAREDI PRI DOBAVITELJU IN NE S PREBIRANJEM ALI ZASTOJI V PROIZVODNJI

glede planirane kakovosti. To poročilo je zelo pomemben dokument, ker se na njegovi osnovi odločamo o uvedbi izdelka v proizvodnjo, o morebitnih korekcijah na izdelku, lahko pa je to poročilo tudi takšno, da se odločimo, da prenehamo z delom na tem izdelku in tako preprečimo "zavoženo" investicijo.

Če je ocena prototipa ugodna, tehnološka priprava proizvodnje določi stroje in linije, kjer se bo izdelek delal. Nujno potrebno je vedeti, kakšna je sposobnost in stabilnost strojnega parka, ker na osnovi tega lahko planiramo stroške, izmet in določimo kontrolne točke za obhodno kontrolo in potrebno frekvenco obhodov.

Do te faze se kakovost izdelka USMERJA, nato pa nastopi faza IZVAJANJA planirane in vgrajene kakovosti.

Tehnično poročilo in razvojno tehnološka dokumentacija je tudi osnova za izdelavo standardov kakovosti za vse vhodne materiale. Te izdelava tehnolog kakovosti in jih s potrditvijo razvoja in tehnologije preda nabavi. Nabava na osnovi zahtev standarda poišče ustrezne doba-

vitelje. V krogu kakovosti je nabava prva služba, ki kakovost IZVAJA in ne več planira in vgrajuje, zato lahko trdimo da je za kakovost vhodnih materialov ODGOVORNA. Taka trditev pa je resnična le v primeru, če smo nabavo dobro "oborožili" z vsemi potrebnimi podatki o zahtevanem materialu.

Kako pa v Zmaju? Podobno kot mnoge druge delovne organizacije smo preveč pozornosti posvečali KOLIČINI in smo kakovost v neki razvojni fazi zamenjali. Močno zaostajamo za razvitim svetom, ki se ne pogovarja več o sprejemljivih odstotkih slabih izdelkov v proizvodnji ali pri vhodnih materialih. Razviti zahod in Japonska operira s p.p.m enotami, kar pomeni število slabih kosov v milijonu izdelkov/npr. 20 p.p.m - 20 slabih kosov v 1.000.000 izdelkov/. Zelo razvite tehnologije /npr. vesoljska tehnika/ z uvedeno avtomatizacijo in robotizacijo pa uvajajo novo metodo "ZERO DEFECT" kar pomeni nič napak, nič slabih kosov

Kaj moramo storiti v pogledu kakovosti, da se bomo približali razvitemu svetu in prodrli na zahtevna tuja tržišča? Predvsem moramo dvigniti zavest o kakovosti v verigo in se pri tem zavedati, da je ta veriga močna le toliko kot njen najšibkejši člen.

V prihodnjem glasilu pa bom pripravila članek o zagotavljanju kakovosti v proizvodnem procesu in o stroških kakovosti.

Marija Sitar

z naslovne strani

Čeprav je od naše centralne proslave v okviru 30 letnice obstoja obrata Šentvid v mesecu maju minilo že nekaj časa, pa jubilejno leto še ni zaključeno. V tem znamenju izhaja tudi naše glasilo z vidnim obeležjem na prvi strani in z opisom zgodovinskih dogodkov v nadaljevanjih. Jubilejno leto Šentvida pa bo še enkrat "oživelo" na dan letošnjega srečanja v TOZD Specialne baterije, odkoder je tokrat slika na naslovnici:

Sonja Zorec ob stroju ACME za formiranje celic za baterije 4R 25.

Novo imenovanje

vodje področja kontrole kakovosti

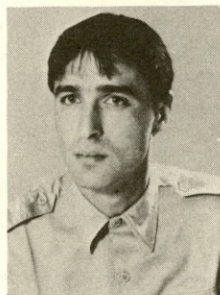
Po izvedenem razpisnem postopku, ki je potekal v skladu z zakonom, samoupravnimi splošnimi akti delovne organizacije in družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike na območju Ljubljanskih občin ter predloga razpisne komisije, je delavski svet delovne skupnosti skupnih služb na svojem zasedanju dne 10.6.1986 izmed prijavljenih kandidatov izbral za izvrševanje del oziroma nalog vodje področja kontrole kakovosti HAJDINJAK Silva. Mandat za dobo 4 let je pričel teči od 10. julija 1986 dalje.

HAJDINJAK Silvo, diplomirani inženir strojništva z nekaj več kot 3 leti delovnih izkušenj kot predavatelj na Srednje tehnični šoli v Mariboru in zadnji 2 leti v Iskri-Avtomatiki kot samostojni kontrolni tehnolog ter številnimi funkcijami in aktivnostmi v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah, se je v Zmaju zaposlil že 1. aprila letos. Tako je že do imenovanja za vodjo področja kontrole kakovosti dobro spoznal in se seznanil z dosedanjim načinom dela in vodenja tega področja. Že v teh nekaj mesecih je opaziti določene premike naj-sibo prikazovanje podatkov, spremljanje kontrole kakovosti ali snovanje sodobnejše metode dela.

O prvih vtisih, o njegovem gledanju na današnji trenutek z vidika kakovosti in o kratkoročnih perspektivah, pa je za bralce glasila povedal naslednje:

Po šestih mesecih prisotnosti v kolektivu ZMAJ, ugotavljam nekaj nasprotujočega. V kolektivu obstaja hotenje imeti proizvodni proces pod nadzorom in s tem neposredno vplivati na kakovost izdelave (konformnosti) pri definiranju robnih pogojev, informacijskih tokov in korekcijskih akcij, pa naletimo na mnoge ovire. Naj mi ne zamerijo kolegi v razvoju in tehnologiji, s katerimi dobro sodelujem in mi veliko pomagajo pri izpolnjevanju "lukenj" v mojem znanju o specifikah baterijske proizvodnje, če sprožim kritiko na njihov račun. Razvojna in tehnološka dokumentacija mora biti za takšno vrsto proizvodnje kot je naša, izdelana do podrobnosti in pa ažurna, kar pa v Zmaju ni vselej res, zaradi niza objektivnih pa tudi subjektivnih okoliščin:

Silvo
HAJDINJAK
diplomirani
inženir
strojništva

nezadostna opremljenost, potrebna kritična masa kadrov, ...

Drugi temeljni kamen pa so strojniki, ki so prvi odgovorni za kakovost izdelave, kar pa vselej ni

res, saj lahko navedem njihov najčehši odgovor, kadar sem jih opozoril na napako, ki je bila prisotna ob izdelavi: "Jaz sem vse poskusil, boljše se ne da." Namesto da bi poskusil odpraviti napako in sčasoma postane nenormalno stanje normalno, namesto da bi se izvedla korekcija na stroju ali risbi, ali v vzdrževanju stroja, ali v nabavi; nobena poslovna funkcija ni izvzeta iz regulacijskih krogov. V tolažbo mi je, ko vidim da je še cela vrsta ljudi v Zmaju, ki dajejo poudarek tradiciji in kvaliteti, vendar pa bi morali oni jasno pokazati vse nepravilnosti, saj je samo njihov trud zamen, ker je veriga kakovosti Zmajevih izdelkov tako močna kot njen najšibkejši člen.

Če je kakovost izdelave naša prva skrb, pa ji takoj sledijo kakovost konstrukcije, zanesljivost in pa netehnični aspekti: cena in rok. Če bomo obvladali te elemente kakovosti in se bo pisalo leto 1990, bo po optimistični varian-ti naš skupni cilj dosežen. Za dosego tega pa bodo potrebne spremembe miselnosti, pristopa k delu, organizacije in pa tudi ljudi.

Izobraževanje

Enotedenskega tečaja od 29.9. do 3.10.1986 o integralnem sistemu kontrole kakovosti, ki je potekal v prostorih Šahovskega kluba v Ljubljani, sta se udeležila tehnolog kakovosti SITAR in vodja operativno tehnične kontrole MAYER.

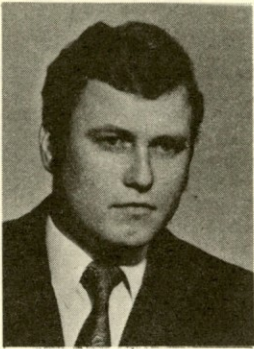
Tečaj je podal povsem opredeljeno metodologijo in organizacijo z izvajanjem prevzemnih poslov pri prevzemu in v vhodni kontroli, ocenjevanje sposobnosti dobaviteljev in nato razvrščanje ter izbiranje kooperantov ter izdelano metodologijo za izvedbo kontrole v procesu proizvodnje v odvisnosti od njegove oblike na osnovi raziskave sposob-

nosti in stabilnosti procesa, če omenimo le to iz bogate vsebine.

Udeleženci so med predavanjem opravljali tudi vaje in tečaj zaključili z izpitom in prejeli spričevala.

Nujno je in čutiti je že prve premike, da se pojem kakovosti vsidra tudi v miselnost vseh, ki lahko s svojim delom vplivajo na kakovost slehernega izdelka, ki naj v končni fazi izpolni zaupanje potrošnikov v zanesljivo kakovost proizvodov ZMAJA in ne nazadnje, tudi v njegov ugled.

Predstavljamo vam...

CERAR Bojan
direktor
prodajne
službe

Po sklepu komisije za delovna razmerja DSSS od 30.5.1986 je v naši komerciali s 1. julijem letos prevzel dela in naloge vodenja prodajne službe CERAR Bojan z nazivom direktor prodajne službe. Po poklicu inženir strojništva in z nedokončano Visoko ekonomsko šolo ima Cerar Bojan že 20 let delovnih izkušenj, za dosedanje delo in aktivnosti pa je prejel "Red dela s srebrnim vencem", bronasto in srebrno značko OF ter več priznanj in diplom za delo v družbenopolitičnih organizacijah in Krajevni skupnosti.

Z dolgoletnimi delovnimi izkušnjami v Iskri-Avtomatiki, kjer je bil 9 let konstruktor v projektivi, 8 let vodja sektorja proizvodnje in 3 leta pomočnik direktorja prodaje, je Cerar Bojan za naše glasilo v okviru predstavitve odgovoril na vprašanja, kako se je vklopil v naše delovno okolje in kakšni morajo biti prijemi za pospešitev prodaje na domačem tržišču v danih in znanih razmerah:

Že male pozornosti včasih veliko pomenijo. Pristrčen sprejem ob mojem prihodu v vaš kolektiv mi je bila potrditev, da me kolektiv res potrebuje in pričakuje. Vse to mi je tudi pripomoglo, da se lažje in hitreje vklopim v kolektiv ter takoj pristopim k realizaciji cilja v katerega so uprte vse oči kolektiva in širše družbeno politične skupnosti, večji realizaciji prodaje, od katere je odvisno poslovanje podjetja.

Zavedam se, da ciljev prodajne politike ni moč doseči ali spre-

minjati čez noč. Stremeti moramo za čim hitrejšo in popolnejšo realizacijo prodaje proizvedenih izdelkov ter k nenehnemu napredku prodaje, ki je pogoj za razširitev poslovanja podjetja in njegov razvoj v povečanem plasmaju njegovih izdelkov ali uslug na trgu. Zavedati se moramo, da se blago nikoli ne prodaja tako kot je, temveč zaradi tega, da zadovoljuje določeno potrebo potrošnika. Vsak proizvod je primeren za prodajo, če ustreza bistvenim potrebam porabnikov. Ustrezati mora tudi po kvaliteti in ceni. Zaradi slabe kvalitete naših izdelkov v lanskem letu je še vedno prisotna manjša prodaja tudi letos, kar je konkurenca zelo dobro izkoristila v svojo korist. Kvaliteto moramo v proizvode vgrajevati, ne pa

Četrti samoprispevek v ljubljanskih občinah za varovanje in izboljšanje okolja

Približuje se nedelja 23. novembra 1986, ko se bomo delavci, delovni ljudje in občani izrekli o uvedbi samoprispevka v denarju za obdobje petih let, od 1. januarja 1987 do 31. decembra 1991.

Sredstva, zbrana s tem samoprispevkom po stopnji 1,5 odstotka od osebnih dohodkov in pokojnin se bodo uporabila za sofinanciranje izgradnje objektov za varovanje in izboljšanje okolja ter izboljšanje komunalne opremljenosti mesta Ljubljane.

V nedeljo 23. novembra se bo naša solidarnost pokazala predvsem na voliških pri opredeljevanju ZA reševanje problemov čistega zraka, zdrave in sigurne oskrbe pitne vode ter odstranjevanje odpadkov in odplak. Tako v enotnem prostoru, kot je ljubljanska

kontrolirati. Toda zavedati se moramo, da samo celotna veriga vseh služb povezanih med seboj v team lahko doseže željene rezultate.

Za doseg naših ciljev prodaje je nujno potrebno še večje angažiranje prodajne mreže ISKRA - COMMERCE in ZMAJA.

- Povečati obdelavo kupcev na trgu z večkratnimi obiski in poiskati še neobdelane kupce ali prepričati kupce, ki so se odločili za konkurenco,
- povečati ambulantno prodajo,
- poboljšati dostavo blaga,
- izvajati smotrnejšo ekonomsko propagando.

Na koncu bi rad poudaril še to, da je na domačem tržišču za pospešitev prodaje nujno potrebno določiti naše ciljne trge in se na njih polno angažirati za doseg rezultatov, ki jih načrtujemo. Vse to pa lahko dosežemo le z ustreznim nivojem kvalitete naših proizvodov. Le kvaliteta proizvodov je tisto, kar nam omogoča na domačem ali tujem tržišču realizacijo postavljenih ciljev. Realizacija postavljenih ciljev pa ni odvisna samo od prodajne službe, ampak od slehernega delavca, ki je vključen v proces produkcijske verige.

kotlina, te probleme ni mogoče reševati in deliti z občinskimi mejami, zato je program sanacije zastavljen tako, kot smo se zanj opredelili delovni ljudje in občani vseh petih ljubljanskih občin.

Na referendumu bomo glasovali neposredno in tajno z glasovnicami, na katerih bo naslednje besedilo.

SOCIALISTIČNA REPUBLIKA SLOVENIJA
MESTO LJUBLJANA

23. 11. 1986

REFERENDUM

ZA UVEDBO SAMOPRISPEVKA IV na območju mesta Ljubljane za obdobje od 1. 1. 1987 do 31. 12. 1991

glasujem
(Zig)

PROTI

ZA

TOZD Specialne baterije
Sentvid pri Stični

M. Mayer

6

Spomini na čas tridesetih let

Ivo Štraus, vodja kapitalne izgradnje in konstrukcije je bil v letu 1965 zadolžen za postavitev mlina.

Postavitev mlina z vsemi potrebnimi podsklopi je bila v letu 1965 glavna naloga, ki jo je moral opraviti vodja kapitalne izgradnje in konstrukcije Ivo Štraus, ki je najprvo iskal sestavne dele praktično po vsej Sloveniji. Tako smo dobili boben iz Zidanega mosta, motor in zaganjalec v Tovarni papirja v Vojniku, drobilec pri zasebnem obrtniku Pepel Konradu v Šentjurju pri Celju, reduktor v Mariboru in vse transportne naprave v tovarni piva UNION.

Kljub različnim težavam pri vsklajevanju posameznih sestavnih delov in s kasnitvijo gradbenega podjetja pri postavljanju temeljev in nosilcev kot tudi deponije, so v oktobru že opravili nekaj poskusov mletja in drobljenja manganove rude. Kaj hitro je bilo ugotovljeno, da nastajajo večje ovire zaradi neurejenih delovnih pogojev, ki niso bili vsklajeni s predpisi o higiensko tehnični zaščiti. Ko so bile vgrajene še varnostne naprave, so poklicali Inšpekcijo dela, tudi zaradi ureditve nadaljne dokumentacije, ki naj

bi jo priložili vlogi za razširitev poslovne dejavnosti.

Tovarna ZMAJ je 22. decembra 1965 vložila zahtevek za tehnični pregled mlina pri občinski skupščini Grosuplje, kjer so že čez 8 dni, točneje 30. decembra izdali odločbo, da ZMAJ lahko začne uporabljati mlin za mletje manganove rude.

Tehnični pregled je opravil Upravni organ občine Grosuplje, pristojen za gradbeništvo, ki je tudi izdal dovoljenje za graditev. To je bila 4 članska komisija, ki si je postavitev mlina ogledala v Šentvidu 24. decembra, preverila vso dokumentacijo in ugotovila, da je bila izvedena gradnja točno po potrjeni dokumentaciji in da je pri zgrajenem objektu podana potrebna trdnost, stabilnost in varnost nasploh. Ker je šlo za objekt s precejšnjo težo, so pregledali tudi atest izvajalca gradbenih del, ki je zagotovil, da je pri gradnji temeljev bila dosežena marka betona. Komisija je sicer našla nekatere pomanjkljivosti, ki pa na začetek obratovanja niso bistveno vplivale.

Takoj po novem letu 6. januarja 1966 je po pooblastilu direktorja tedanji sekretar Ivan Brežič poslal Okrožnemu gospodarskemu sodišču v Ljubljani priglas za vpis v register za stransko dejavnost in sicer: mletje mineralov in bogatenje manganove rude.

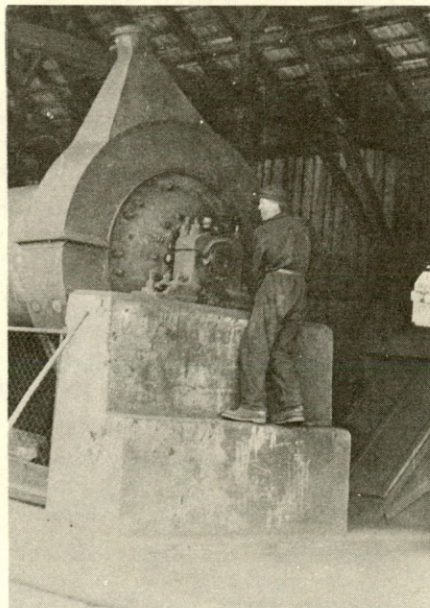
V tem smislu je Okrožno gospodarsko sodišče kot registrsko sodišče izdalo sklep 25. januarja leta 1966.

Predmet poslovanja tovarne ZMAJ se je tedaj glasil:

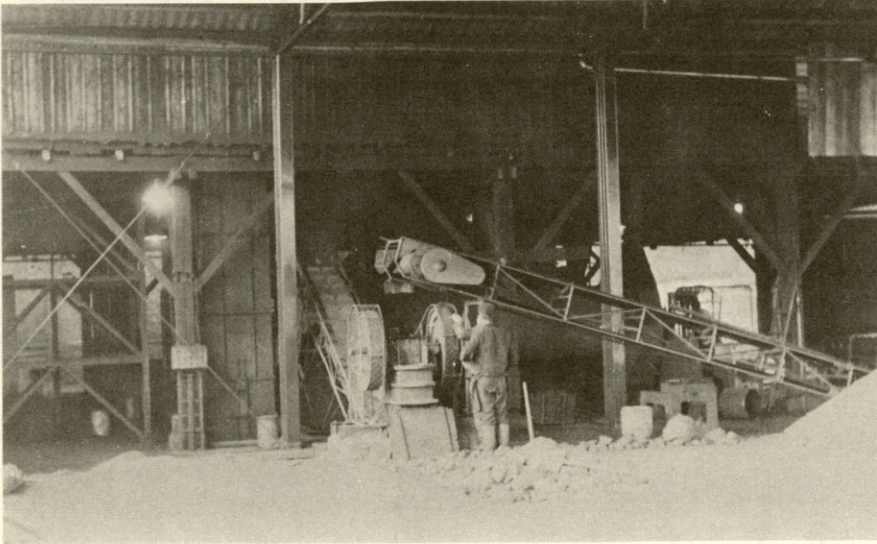
Izdelovanje vseh vrst svetilnih in anodnih baterij, baterijskih svetilk in ogljenografitnih proizvodov, izvrševanje uslug za površinsko zaščito materialov, mletje mineralov in bogatenje manganove rude.

Registrsko sodišče pa je s sklepom od 25. januarja 1966 črtalo "izvoz lastnih izdelkov", ker v smislu določil Zakona o prometu blaga in storitev s tujino ZMAJ ni imel zunanjetrogovinske registracije.

Proizvodnja manganovega dioksida je torej stekla in mlin se je vrtel do prve nezgode v istem letu, ko je počila glavna izstopna os. Mlin je "padel" iz ležišča in povzročil mesec in pol zastoja. V Litostroju so v 14 dneh odlili 1250 kilogramov težko ležajno steno, za katero je naredil lesen model mizar Peter Tomšič, danes naš upokojenec. V Zmaju je namreč slovel kot specialist za obdelavo lesa

Mlin za mletje manganove rude je 30. decembra 1965 po temeljitem tehničnem pregledu dobil uradno dovoljenje za normalno obratovanje.

in v svoji delovni dobi oblikoval nešteto zahtevnih modelov iz lesa.

ZMAJ - ŠESTI PROIZVAJALEC MANGANOVEGA DIOKSIDA NA SVETU

Glede na dobre lastnosti, ki jih je pokazala analiza prvih količin manganovega dioksida, je bil ta proizvod pri posameznih kupcih zelo dobro sprejet. Vsi so ugotovili, da je zaradi tehnične koristnosti zelo uporaben. Tudi instituciji v Veliki Britaniji in v Združenih državah Amerike sta potrdili naše ugotovitve glede dobrih lastnosti manganovega dioksida, ki se je v letu 1967 v Jugoslaviji že dobro uveljavil.

Manganovo rudo smo dobivali iz Bosne v okviru poslovno tehničnega sodelovanja s podjetjem MERMER. Že v jeseni leta 1965 je predsednik občine Čelinac izrazil priznanje in poudaril, da je ta oblika poslovnega sodelovanja dveh podjetij med republikama edinstven primer. Tedaj so namreč obiskali MERMER direktor ZMAJA, predsednik delavskega sveta, vodja komerciale, šef laboratorija in sekretar podjetja. Ogledali so si tudi kope na Čačinem brdu ter videli izredno težavne delovne pogoje. Isto je

veljalo tudi za Jelik, Rupsko reko in še druge odročne kraje, do katerih niso vodile niti prave poti. Ko je inženir Tratnik nekoč potoval v Rupsko reko, je avto Jeep obtičal v globokem blatu in izvlekli so ga le z volovsko vprego. Sicer pa so geologi predvidevali in ocenjevali, da so zaloge manganove rude velike 10 do 15 tisoč ton.

Sprva se predstavniki ZMAJA in MERMERJA niso mogli sporazumeti za ceno rude, saj se nam je 70 dinarjev zdelo preveč upoštevaje, da bi mi za kilogram mangana franco Amsterdam iztržili le 68 dinarjev. Zato je bila dana zahteva dobavitelju, da ponovno preveri lastno kalkulacijo.

V ZMAJU pa je Upravni odbor 5. novembra 1966 sprejel sklep, da se izdela dokončna študija za naravni mangan dioksid s posebnim poudarkom na ekonomičnost bogatenja rude ter študija za elektrolitski mangan dioksid. Pripravljena je bila tudi vloga na sklad "Borisa Kidriča" za sofinansiranje raziskovalnih del na področju osvajanja proizvodnje elektrolitskega manganovega dioksida.

Ob postavitvi mlina in deponije v obratu Šentvid pa se je tudi razmišljalo o zajezitvi potoka, ki teče ob tovarni. Računali so

V letu 1968 so v obratu Šentvid pri mletju manganove rude uvedli drugo izmeno z delavci iz ukinjenega galvanskega in elektrodnega oddelka. Prodaja se je tedaj povečala še zlasti za tovarni "Croatia" v Zagrebu in "N. Tesla" v Gospiču ter "Steklarno" v Rogatcu.

na grobo separacijo rude - izpiranje jalovine, vendar do tega ni prišlo, ker bi bil prevelik poseg v okolje.

Jeseni leta 1967 so v ZMAJU ugotavljali, da se je produktivnost pri mletju manganove rude dvignila kar za 40 odstotkov. Nasploh pa je nekaj let kasneje bila osvojena eksploatacija rude iz rudnika Čelinac in mleti manganov dioksid je pokrival celotne jugoslovanske potrebe. Po proizvodnji manganovega dioksida se je tedaj ZMAJ povzpел na šesto mesto v svetu.

Leto 1968:

"KAJ BO JUTRI V ŠENTVIDU ?"

Leto 1968 smatramo v ZMAJU za obdobje, ko smo postopno začeli načrtovati dolgoročnojšo poslovno politiko tudi za obrat Šentvid v čim tesnejši ekonomsko - tehnološki povezavi z baterijskim obratom v Ljubljani.

"Kaj bo jutri v Šentvidu", je bilo tedaj osnovno vprašanje za okrog 90 šentviških delavcev, ki so doživljali ukinjanje dolgoletnih proizvodnih vej in se zaskrbljeno ozirali v prihodnost, ko so odmirali in odmrli že utečeni proizvodni procesi.

Izmed celotnega programa ogljenogratitne proizvodnje so bile v letu 1968 edino ogljene šibke perspektiven artikel. Vendar pa, če bi hoteli dosegati zahtevano kakovost, bi morali nameniti izredno velika finančna sredstva za modernizacijo in posodobitev proizvodne tehnologije. Kot nam

je znano, do tega v ZMAJU ni prišlo in ta proizvodnja je kaj kmalu bila ukinjena.

Zanimanje tržišča za elektrode je čedalje bolj usihalo in Upravni odbor ter Delavski svet sta sredi oktobra 1968 sprejela sklep, da se ogljenogratitna proizvodnja ukiče, osnovna sredstva se demontirajo in odprodajo.

Po sklepu Upravnega odbora z dne 7. marca 1968 je bila v celoti ukinjena tudi galvana. Vzrok za tako odločitev je bila velika nerentabilnost. Začasno so obdržali le oddelk za bakrenje elektrod, ki so še ostale v nedokončani proizvodnji.

ZMAJ je bil izredno zainteresiran za prodajo svetilk in tudi za lastno proizvodnjo. Vendar so se stalno ponavljale velike težave s kooperanti in zato tudi z montiranjem svetilk v Šentvidu. Zato je ZMAJ 17. aprila 1968 sklenil pogodbo s podjetjem TRENTA v Bovcu, ki se je zavezalo, da bo proizvajalo celoten asortiman svetilk pod našo blagovno znamko. Še isto leto 15. oktobra pa je bil v Slovenj Gradcu sklenjen dogovor med Zmajem, Croatia, Trento in Tovarno meril o medsebojnem sodelovanju na področju proizvodnje obstoječega programa in razvijanja novih tipov svetilk. Določili so še enake prodajne pogoje in brutto rabate.

PROIZVODNJA
9 voltnih baterij
PRESELJENA
IZ LJUBLJANE
V OBRAT ŠENTVID

Z ukinitvijo ogljenogratitne proizvodnje, galvanskega oddelka in izdelave svetilk pa je

bilo treba za obrat Šentvid pripraviti nove proizvodne programe. Ker so tedaj v ljubljanskem obratu opravljali velike gradbene adaptacije zaradi namestitve novih strojev ob nakupu angleške licence za proizvodnjo baterij, je začelo primanjkovati prostora. Zato in še iz nekaterih drugih razlogov so pripravili depolarizacijske mase preselili v obrat Šentvid, kamor so tedaj vozili tudi celice R 12. V Šentvidu so namreč opravljali montiranje in finaliziranje ploščatih baterij. Zaradi prevelikih stroškov prevoza in modernizacije proizvodnje baterij 3R 12 v Ljubljani, so v mesecu aprilu leta 1968 po dolgih napovedih proizvodnjo 9 voltnih baterij le preselili v Šentvid. Tako se je v tem času poleg proizvodnje manganovega dioksida v planu za leto 1969 prvič pojavil program: proizvodnja baterij v Šentvidu.

Od "svojih" 9 voltnih baterij so se ljubljanske delavke težko poslovile. Nekatero med njimi na primer Verstovšek, Rožman, Kunič,

Bokal in Brus so bile na teh delih zaposlene dolga leta. Napis na steni "zadnji pozdrav ploščicam" v dneh pred selitvijo je izražal sentimentalno slovo in težko ločitev od oddelka, v katerem so večkrat zaradi nujnih naročil preživele tudi po štiri "šihite" skupaj.

Resnici na ljubo je treba povedati, da je bila tehnologija 9 voltnih baterij že dalj časa deležna premajhne pozornosti in zato je bilo tudi veliko delovnega izmeta. Nek podatek priča celo o 13 odstotkih in od vseh baterij je bil ta izdelek najslabše kakovosti.

Zaradi preselitve v Šentvid pa je bilo treba izdelati poseben elaborat, v katerem so bile posamezne delovne operacije opisane do najmanjše podrobnosti, tehnologi pa so izdelali tehnično in tehnološko dokumentacijo. Na ta način so bili doseženi pogoji za telejito kontrolo kakovosti in nadzor nad delom. Šele tedaj se je ugotovilo, da zaradi pomanjkanja pismene do-

Obrat v Šentvidu so v času njegove prenove okrog leta 1968 obiskovale številne strokovne in samoupravne "ekskurzije" iz ljubljanskega Zmaja. Ob eni takšnih priložnosti je nastal tudi posnetek, na katerem so dobro vidne takratne značilnosti s strešnim napuščem in sanitarnim objektom na tovarniškem dvorišču.

S 15. majem 1968 je vodstvo obrata Šentvid prevzel diplomirani inženir kemije TRATNIK Viktor, zaposlen v Zmaju že od 15. aprila 1961 kot vodja kemijskega laboratorija in kontrole kvalitete.

kumentacije v Ljubljani ni bilo možno ugotavljati povzročitelja slabe kakovosti. Rezultat vseh teh ukrepov s temeljitim poučevanjem delavk se je odrazil v visoki kakovosti in skoraj nikakršnem izmetu.

V letu 1968 pa je prišlo do spremembe tudi v vodstvu obrata Šentvid. Po razrešitvi Šinkovec Franca v avgustu leta 1963 je za nekaj časa prevzel naloge vršilca dolžnosti Jovanovič Milivoj, dokler ni bil Poženel Štefan imenovan za /že sedmega/ vodjo II. Ekonomske enote. To dolžnost je opravljal do maja 1968. V tem času je prevladovala v ZMAJU težnja, da se dvigne strokovna raven vodilnega in vodstvenega kadra na vseh ključnih mestih. Velika prelomnica v šentviških proizvodnih programih je botrovala tudi temu vidiku in 15. maja leta 1968 je vodstvo obrata Šentvid prevzel diplomirani inženir kemije Tratnik Viktor, ki si je v sedmih letih zaposlitve v ZMAJU nabral že obilo bogatih izkušenj.

Sicer pa za leto 1968 velja še omeniti, da sta se 19. novembra Delavski svet in Upravni odbor sešla na skupni seji v prostoru

rih menze v Šentvidu. To je bilo prvič v 12 letih obstoja šentviškega obrata, da sta se najvišja samoupravna organa odločila za tako obliko delovnega obiska in spoznavanja problematike na kraju samem. Člani obeh organov so si ogledali tudi proizvodne prostore, še zlasti modernizirane in avtomatizirane mlevske naprave, proizvodnjo 9 voltnih baterij in elementov ter proizvodnjo ploščatih baterij na starih strojnih napravah, ki so jih v tem letu tudi preselili iz obrata v Ljubljani. Ta proizvodnja naj bi bila aktivna predvsem kot pomoč v času največje prodajne sezone.

"Zmajeva" sreča v nesreči.

Požar v Šentvidu so zatrli pravočasno.

S tem naslovom je DELO objavilo nezgodo, ko je 7. oktobra 1969 ob pol sedmih zjutraj zagorelo v skladišču acetilenskih saj. Uro zatem, ko so delavci opazili dim, so na kraj požara pridrveli gasilci iz Ljubljane s 4 vozili in pogasili ogenj, ki bi sicer lahko povzročil milijonsko škodo v sosednjih skladiščih novomeške "Krke".

Gorela je embalaža štirih vagonov saj, obenem pa so začele tletiti tudi saje. Gasili so z vodenom meglo, šentviški delavci pa so nosili vreče s sajami na plano. Vzrok požara je bila verjetno 500 vatna žarnica, ki je visela s stropa nad vrečami in vnela embalažo.

Še precej po 11. uri, ko so gasilci že končali z delom, je nad Šentvidom lebdel acetilenski prah in padal na vse. To črmino so najbolj občutili neposredni okoličani in še zlasti naš sodelavec Jože Ložar, ki ima dom tik ob Zmaju.

V mesecu aprilu 1968 je bila proizvodnja 9 voltnih baterij preseljena iz ljubljanskega v šentviški obrat. V ta namen je bil izdelan poseben elaborat in celotna dokumentacija z opisom del do najmanjših podrobnosti. Zato se je poleg temeljitega priučevanja 20 delavk občutno dvignila kakovost in zmanjšal delovni izmet.

PRVA LICENCA,
KI JO JE JUGOSLAVIJA KUPILA
OD SOVJETSKE ZVEZE

Z letom 1969 je začela proizvodnja prehajati na diferencirano kvaliteto baterij in "Delavska enotnost" je objavila članek z naslovom ZLATI VZORNIK "Super" baterija v zlati embalaži, izdelek ljubljanske tovarne ZMAJ, trenutno najboljše na svetu.

Da pa ne bi proizvodnja v Šentvidu, še zlasti pri 9 voltnih baterijah zaostajala s kakovostjo, je prišlo do pomembnega dogodka, celo edinstvenega v Jugoslovanskem merilu.

Med 11. in 18. oktobrom leta 1969 se je v Sovjetski zvezi mudila poslovna delegacija naše tovarne in sicer direktor Primožič Karel, tehnični vodja Feguš Zlatko in vodja obrata Šentvid Tratnik Viktor. Po proučitvi ponudbe o prodaji licence za 9 voltne baterije, ogledu tovarne in same proizvodnje teh baterij ter po razmeroma uspešnih pogajanjih, je na sedežu Licencintorga v Moskvi direktor ZMAJA podpisal pogodbo o nakupu licence za proizvodnjo 9 voltnih baterij. To pa je bila tudi prva licenca, ki jo je Jugoslavija, v tem primeru s posredovanjem METALKE iz Ljubljane kupila od Sovjetske zveze.

Ta dogodek pa je imel veliko odmevnost tudi v našem dnevnem časopisju, DELU in DNEVNIKU.

/se nadaljuje/

Prometna varnost v občini Ljubljana - Šiška

V tem sestavku želimo seznaniti delovne ljudi in občane s stanjem prometne varnosti v naši občini in pozvati vse, da po svojih močeh prispevajo, da se le-ta izboljša. Zakaj?

Kljub večji oskrbi in prizadevanjem Postaje milice Ljubljana-Šiška in drugih subjektov v naši občini, ki skrbijo za prometno varnost in vzgojo na tem področju, je varnost udeležencev v prometu v prvih osmih mesecih letošnjega leta v primerjavi z enakim obdobjem leta 1985 slabša.

To kažejo naslednji podatki: v prvih mesecih lani je bilo v občini Šiška 139 prometnih nesreč, v enakem obdobju letos pa 164. V obravnavanem obdobju lani je v prometnih nesrečah umrlo 6 oseb, telesno poškodovanih je bilo 152, v enakem obdobju letošnjega leta je v nesrečah umrlo 14 ljudi, 158 pa je bilo telesno poškodovanih. Najpogostejši vzroki prometnih nesreč so: izsiljevanje prednosti v križišču, neprilagojena hitrost vožnje, vožnja pod vplivom alkohola, izsiljevanje prednosti na zaznamovanih prehodih za pešce ter nepravilno prečkanje ceste. Vsi ti vzroki prometnih nesreč so subjektivne narave in kažejo na neupoštevanje prometnih predpisov in pravil, kar se je letos še posebej poslabšalo.

Vse udeležence v prometu opozarjamo, da dosledno spoštujejo prometne predpise in pravila, da skrbijo za tehnično brezhibnost in opremljenost vozil ter da so zlasti pri vožnji z motornim vozilom strpni.

Glede na to, da je bilo v letošnjem letu 5 smrtnih žrtev med

pešci bi prav pešce opozorili, da pri prečkanju cest, zlasti Celovške ceste uporabljajo zato zgrajene podhode, sicer pa sploh zaznamovane prehode, saj je bilo največ smrtnih žrtev med pešci ravno na tej cesti.

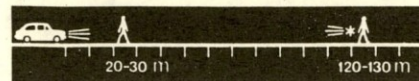
Ker je že jesen, velja opozoriti, da se bodo spremenile tudi prometne razmere, kar bodo najbolj občutili vozniki motornih vozil. V tem času se pojavlja megla, ki bistveno zmanjšuje vidljivost, ceste so zaradi nje nemalokrat mokre in spolzke, na vozišču odpada listje, vse to pa poslabšuje vozne pogoje, kar pa mora voznik upoštevati ter vožnjo prilagoditi danim razmeram. Posebej priporočamo, da vozniki po megli dosledno uporabljajo luči, da hitrost vožnje prilagodijo stanju vremena, cesti in prometnim razmeram na sploh, pešci pa da v pogojih zmanjšane vidljivosti uporabljajo odsevna telesa "kresničke".

V želji, da bomo vsi kar največ prispevali k boljši prometni varnosti želimo vsem udeležencem v prometu srečno vožnjo, pešcem pa varno hojo.

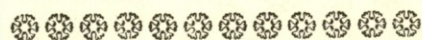
Svet za preventivo in vzgojo
v cestnem prometu
Občine Ljubljana - Šiška

Nosi kresničko, ki odseva svetlobo avtomobilskih žarometov in opozarja voznike, da je na vozišču tudi pešec! Voznik te bo zagledal že na razdaljo 130 metrov in bo še lahko preprečil nesrečo. Sicer pa bi te zagledal šele na 30 metrov ali pa sploh ne!

Že doma pripravi v desni žep vrvice, na kateri visi kresnička, in to tako, da bo nihala nekako v višini desnega kolena. In ni potrebno posebej povedati, da v desni žep zato, ker hodiš po levi strani vozišča!

Število zaposlenih

TOZD Baterije Ljubljana	
moških	84
žensk	139
Skupaj	223

TOZD Specialne baterije	
moških	39
žensk	87
Skupaj	126

Delovna skupnost	
moških	45
žensk	52
Skupaj	97

Dne 30. septembra 1986 je bilo v delovni organizaciji ZMAJ skupaj 446 zaposlenih, od tega 168 moških in 278 žensk.

Letni dopusti so mimo...

Letovanja v naših počitniških kapacitetah se je letos udeležilo rekordno število delavcev - 110. Razlog je najbrž tudi v dokaj ugodnih cenah naših kapacitet.

V Bašaniji je letovalo 45 delavcev in je bila polno zasedena od 1.7. do 11.9., v prikolicah je letovalo 48 delavcev in so bile polno zasedene tudi pred in

po sezoni (skupaj 479 dni). Na Uskovnici pa je do 30.9.86 letovalo 20 delavcev (skupaj 98 dni). Preventivnega letovanja preko OK ZSS so se letos udeležili 4 naši delavci (Banjole), v Bašaniji so preventivno letovali 4 delavci, 1 delavka v prikolicah in 1 v kampu Atomskih toplic.

Pregled delavcev ki so letovali:

BAŠANIJA

sezona:

BAJRAMOVIČ Đulsa
PETROVIČ Koviljka
KNEŽEVIČ Grozda
BESAL Igor
KRAŠEVEC Miro
ALIBEGOVIČ Fadil
PRIMC Vesna
GERBEC Jana
FILIPOVSKA Fani
PAJK Janja
MIKELJ Marinka
MRAMOR Just
SREBRNJAK Ivanka
BOŽIČ Marjan
ČESNOVAR Pavle
DIMITRIJEVIČ Stanka
GABROVEČ Marija
MARKOVIČ Rozalija
VEZJAK Franc
PESTOTNIK Marko
PREBIL Boštjan
ŠTIGLEC Franjo
GERMŠEK Simona
KALIŠEK Jožica
HASANAGIČ Seveda
ŠTIH Milan
MRAVLJA Albina
BARAGA Bogo
MILIČIČ Ljubica
PLANINŠEK Jožica
KOČMAN Marija
DUŠA Štefka
OROŽIM Tone
ZORC Genovefa
BIZJAK Tanja
ZAJEC Ivanka
PRAH Pavla
FLAČ Fani
BOŽIČ Breda
TRDIN Ana
pred in posezona:
VRTARIČ Vanja
PETERLIN Milena
ŠUL Marija
RISTEVSKI Zagorka
PETELIN Urška
VOJSKIČ Lado
ULČAR Franc
KOJIČ Zora

PRIKOLICE:

Mareda (2)

sezona:

SMRDEL Aleš
AMPOVA Petrina
ERJAVEC Slavica
HREN Jože
ČULK Peter
TURK Jože
MAJSTOROVIČ Zoran
ČEBULAR Anica
GORŠE Franc
JERMAN Srečko
KASTELIČ
GROBOLJŠEK

pred in po sezoni:

KOBETIČ Olga
SMERAJČ Zdenka
STARE Ivanka
ARAMBAŠIČ Ivica

Lanterna (1)

sezona:

GORIŠEK Fani
MESIČ Rasim
FRANCELJ Rudi
KOBETIČ Olga
ČOPE Rado
BIVIC Anica

pred in po sezoni:

BAGARIČ Željien
ORLANDIČ Edina

Stoja (3)

sezona:

DEBELEC Đuro
JURAS Milko
KRUHAR Metka
PETERLIN Milena
REBERNIK Janez
GRABNAR Alojz
ŽNIDARŠIČ Desanka
MOHORKO Venčeslav
PANČAR Kati
PAJČEK Silva
VARDJAN Mara
VERBIČ Alojzija
SEVER Božo

LIPOVEC Ivan
DERČAR Jernej
MAYER Marijan
JAKOMIN Sašo
PETEK Rozina

pred in po sezoni:

CERENIČ Safet
PULJIČ Blaženka
KREK Tončka
VARDJAN Ajda
MARINKO Lojzka
JAKOMIN Milan
MUSIČ Ksenija.

USKOVNICA

HRVAT Iris
BAJČ Marija
STRAŽIŠAR Vesna
LOKAR Jelka
SEDEJ Zalka
ŠILC Jožica
SITAR Marija
JOVANOVIČ Marija
BAVDEŽ Matjaž
ŠTIH Milan
SIRNIK Alojz
FINEC Marija
DEBELJAK Jože
ZRIMŠEK Veljko
ŠKOF Marija
VARDJAN Mara
ŠKRJANC Renata
SREBRNJAK Ivanka
SITAR Marija.

Pogled na eno izmed treh Zmajevih prikolic v avtokampu STOJA v Puli

Sedmo srečanje novinarjev v OZD

Preko 200 udeležencev 7. srečanja novinarjev in organizatorjev obveščanja v združenem delu se nas je zbralo 25. in 26. septembra na Rogli na delovnem posvetovanju, kjer smo pretresli nekaj aktualnih tem. Program dela je obsegal 4 tematske sklope in sicer:

1. Kako odpraviti suhoparnost in birokratski stil poročanja v pisnih oblikah obveščanja.
2. Računalniško podprt informacijski sistem v funkciji dnevnega obveščanja delavcev za njihovo samoupravno sporazumevanje, dogovarjanje in odločanje.
3. Usklajevanje samoupravnih splošnih aktov v ozdih z zakonom o javnem obveščanju in zakonom o družbenem sistemu informiranja.
4. Proces odločanja v ozdih in načrtovanje informacijsko-komunikacijske akcije.

Nasploh pa je takšno srečanje, katerega sta se drugi dan posvetovanja udeležila tudi predsednik predsedstva CK ZKS Milan Kučan in predsednik RS ZSS Miha Ravnik, ponovno načelo globino pomembnosti stvarnega in poglobljenega informiranja vključno s hotenji in dolžnostmi, ki bi jih v svojih delovnih sredinah veljalo vgraditi v celovito delan sistem.

Turizem smo ljudje (vsaj tako pravijo)

Kaj pripravi nekakega tujega človeka, ki odrine polovico svoje plače in pride za en mesec cvret svoj trebuh na Jadran, da poleg paštete, marmelade, mleka, neprodušno zapakiranega kruha v polivinilastih vrečkah, mrzlega "konzerviranega" čaja v steklenicah in kaj vem kaj še vse, zapakira v svojo limuzino tudi nekaj kantic vode? Vode? Ja, prav ste razumeli: prave čiste brezokusne vode. Odgovor: "Ja, slišala sem, da imate tu zelo klorirano vodo. Pravijo, da je kar rumena in da jo je treba prekuhavati. Veste, jaz pa dobim blazno alergijo, če klor le zavoham. Ja, ja, povsod dobim pike. Pogledjte, takšne!" Pokazala je na svoj kričeče rdeče nalakiran noht, da mi je kar oči narazen potegnilo. "Sočutno" sem poki-mala in si mislila: "Bolj verjetno dobi take pike zaradi paštete, ki se peče vse tiste ure vožnje."

In zakaj se tudi mi ne bi delali turiste? Nek neljub dogodek me je pripravil k temu, da sem se začela izdajati za tujko.

Z družbo sem letovala v Červarju, za katerega bi človek rekel, da je postal že skorajda slovensko letovišče. S kolegico sva se zmenili, da si bova zvečer privoščili pizzo. Polni dobre volje sva se vsedli za mizo na plastične stole, nakar je kolegica ugotovila, da je njen stol počen. Ker so bile zunaj že vse mi-

ze zasedene, ga je hotela zamenjati s stolom od ene od notranjih miz, toda konec koncev se je odločila, da ga bo dala kar natakarkem, kajti tak stol lahko postane nevaren. Toda takrat, ko je z njim hotela vstopiti v restavracijo, je naletela na natakarkico, ki jo je na hitro vprašala: "Kaj pa zdaj to pomeni?" Kologica ji je povedala, da hoče zamenjati stol. Natakarkica, ki je imela očitno sila slab dan, jo je pogledala zviška in ji rekla: "In kaj mu manjka?" Kologica, ki je bila nad vsem kar malo presenečena, je rekla, da precej in pokazala na veliko in dolgo razpoko po sredini stola. Natakarkica pa je le zavzdihnula in rekla: "Če so do zdaj lahko sedeli na njem drugi, boš tudi ti." Tedaj pa se je oglašil možakar, ki je z družino sedel pri sosednji mizi in s precej zvišanim glasom zarobantil: "Kakšen odnos pa imate do gostov? Je mar dekle krivo, da ima polomljen stol? Če bi bil na njenem mestu, bi storil isto, in tudi ne vem, kje ste bili, ko vas je mama učila olike. Ljudi se vendar vika. Sicer pa tudi jaz že čakam kakšne pol ure na pijačo." Natakarkica je močno zardela in podobna je bila vodikovi bombi, ki je tik pred tem, da eksplodira in uniči okolico. Z ihto je pograbila stol, čez čas prinesla drugega, brez besed napisala na listek tisto kar sva naročili in izginila. Da, dobesedno je izginila za dobre pol ure, ko nama je blagovoljila prinesiti pizzo. Ko nama je kasneje vrnila denar, sem ugotovila, da me je oškodovala za deset starih jurjev.

Najprej sem mislila ostati tiho, toda kmalu sem dobila občutek, da je to namerno storila. Vzela sem račun in denar ter odšla naravnost k šefu postrežbe, kajti odnos te natakarkice se mi je zdel že naravnost neznosen. Natakarkarju sem povedala vso štorijo in mu pokazala vrnjeno vsoto. S precej začudenim obrazom je poklical natakarkico, ki se je začela izmotavati z neštetimi opravičili in tudi šef se mi je prijazno opravičil in mi vrnil manjkajoči denar. In čez nekaj dni sva se vrnili na isto mesto, vendar s to razliko da sva govorili angleško. Natakarkica naju očitno ni spoznala, kajti bila je sila prijazna. Bili sva ekspresno postreženi in lahko bi rekli, da sva tokrat bili kar zadovoljni.

Konec dober, vse dobro in tudi za nas je vse dobro: od umazanih nožev do ubijajočih pogledov natakarkarjev. Pa ne bodimo tako črnogledi, čas bo vse izboljšal. Kot vedno...!

Blanka Jelen

Ste uganili, odkod je motiv? Ni težko, če ste letovali v kampu STOJA.

Slovenija

Ali so težave pri kadrovanju ?

Kadrovanje, pojmovano v širšem pomenu, opredeljujemo kot proces pridobivanja, spoznavanja, sprejemanja, razvrščanja, uvajanja, premeščanja, napredovanja in reelegiranja delavcev v združenem delu.

Da bi mogli vse faze dela, ki jih zahteva uspešno kadrovanje čimbolje izvesti, morajo biti izpolnjeni določeni pogoji, ki zagotavljajo uspešno kadrovanje, če so izpolnjeni. Naštel bom samo nekaj osnovnih pogojev za uspešno kadrovanje, da bi lažje primerjali uspešnost kadrovanja v naši DO:

- Razvid del in nalog, ki poleg ostalega, opredeljuje psihofizične zahteve in zahteve po znanju.
- Analiza strukture kadra po izobrazbi, po poklicih in po starosti delavcev.
- Planiranje potreb po kadrih /letno, srednjeročno/.
- Organizacija sistematičnega uvajanja novosprejetih delavcev itd.

Ob navedenih pogojih, ki so pomembna osnova za učinkovito kadrovanje, se pojavljajo problemi kadrovanja, ki so za našo DO značilni za letošnje leto.

Navedel bom samo dva problema, ki sta zelo značilna.

Naslovnik „neznan“

Naši upokojenki KRŠLIN Fani, Podvozna pot 10 in TURK Marija, Lavričeva 3, obe iz Ljubljane, nista prejeli zadnjega, septembrskega glasila.

Pošta nam je vrnila kuverti z oznako NEZNAN za prvo in z oznako ODPOTOVAL za drugo naslovnico. Kakršnokoli informacijo o spremembi naslova sporočite na uredništvo glasila GLAS ZMAJA.

Urednik

Da je temu tako zgovorno govorijo številke o delavcih, katerim je prenehalo delovno razmerje na lastno željo. V devetih mesecih letošnjega leta je DO zapustilo 51 delavcev, od tega sta dva odšla na odsluženje JLA in 9 delavcev se je upokojilo.

Od 51 delavcev je 34 delavcev zapustilo TOZD Baterije Ljubljana. Temeljno organizacijo so zapuščale predvsem baterijske delavke.

Na podlagi odhodnih intervjujev smo ugotovili, da je osnoven razlog za prenehanje delovnega razmerja višina osebnih dohodkov (80 % fluktuantov).

Majhen je odstotek tistih, ki so odšli zaradi bližine delavne organizacije oz. pogojev dela, upokožitev ali odhod v JLA. Fluktuacija bi bila sigurno še večja, če ne bi umaknili odpoved nekateri strokovni delavci.

V enakem obdobju je na novo sklenilo delovno razmerje 79 delavcev, od tega 34 v TOZD Baterije.

Pomemben porast števila na novo zaposlenih je sledil v III. kvartalu: 31 novih delavcev /23 v TOZD Baterije, 2 v TOZD Specialne baterije in 6 v DSSS/.

Razlog za tako ekstenzivno kadrovanje je v naglo povečanem /sicer planiranem/ obsegu dela in posledično tudi planiranega števila kadrov.

Tako visoka stopnja gibanja kadra v DO je postavljala kadrovske službe pred težkimi in dokaj zahtevnimi problemi. Na eni strani smo veliko truda in časa posvetili tistim, ki so odhajali oz. želeli odditi, na drugi strani pa smo podvzeli vrsto akcij za pridobitev manjkajočih kadrov.

Ne glede na te težave, pa smo uspeli pridobiti predvsem za TOZD Baterije potrebno število ustreznih delavcev. To pa še zdaleč ne sme biti razlog za zadovoljstvo o uspešni razrešitvi vseh kadrovskih težav.

Tudi po nekajkratnih objavah in poskusov aktivnega kadrovanja nekaterih strokovnih delavcev, nam ne uspe pridobiti oz. kadrovati te delavce /DSSS tehnolog I, samostojni komercialist prodaje, vodja investicij in pospeševalca prodaje, za TOZD Specialne baterije pa tehnologa in vodja skladišča/.

Menim, da je odveč ponavljati osnovnega razloga za to, da ne uspemo kadrovati strokovne kadre in, da težko obdržimo kadre, ki se odločajo za prenehanje delovnega razmerja.

Še več, če se bo tako stanje na področju OD nadaljevalo, bo gibanje kadra še bolj prisotno, ker je število delavcev - potencialnih fluktuantov, po naši oceni, dokaj veliko.

Ne glede na težave, ki so bile v prvem polletju in začetku tretjega kvartala na področju kadrovanja, pa je ugotoviti pozitivne premike ob zaključku devetmesečja, ki se odražajo v številu na novo pridobljenega kadra (strojevodij in baterijskih delavk).

Naj zaključim z mislijo, da je od nas vseh odvisno, kako bo nam v bodoče oz., da citiram nekoliko predelan Maozetongov rek: "Kar bomo posejali, to bomo želi".

L.Karašov

Zahvala

Ob izgubi mojega moža iskrena zahvala sodelavkam in sodelavcem, ki so sočustvovali z menoj, darovali cvetje in se udeležili pogreba v ponedeljek 6. oktobra 1986.

Še posebej se zahvaljujem delovni organizaciji ZMAJ za prejeto denarno pomoč.

Ana TRDIN

Rudi Zaman

V petek zjutraj 10. oktobra je v Kliničnem centru v Ljubljani umrl naš upokojenec Rudi Zaman.

Ob pogledu na črno zastavo pred tovarniškim poslopjem se nam je obudil spomin na dolgoletnega sodelavca, ki se je zaposlil v ZMAJU 17. junija 1963 in se upokojil komaj pred dobrimi petimi leti. Skoraj 9 let smo ga videvali v vratarski loži, dokler ni bil leta 1972 premeščen v proizvodnjo baterij in sicer predvsem zaradi in-

validnosti na lažja delovna opravila.

Ni še dopolnil 66 let in že je odšel iz vrste naših upokojencev in njihovega srečanja v ZMAJU se je vsako leto tako rad udeleževal.

Letos ga ne bo...

Nanj bo ostal le naš spomin!

Rojeni v

NOVEMBRU

Milko JURAS
Branka ZADRAŽNIK
Dragica GLIGOROVSKA
Anica RADINKOVIČ
Irena BEDENK
Anton MARKELJ
Anica RETAR
Emilijan KANC
Zorka PEJIČ
Brankica PUŠIČ
Miodrag MARGETIČ
Amalija FLIS
Tomaž OGRIN
Marinka MIKELJ
Janez TRATNIK
Janez MEDVED
Stanka MILOVIČ
Nasuf ŠALJA
Marko ARHAR
Emica KOVAČ
Mira KRAJNANJOVIČ
Nuša RUS
Alojzija MARINKO
Lovro GREGORŠ
Jože HREN
Fani GORIŠEK
Blanka JELEN
Nežka LAVRIČ
Lizika STRNAD
Jožefa ROBIDA
Jože DREMELJ
Janja TURŠIČ
Ivanka SETNIKAR
Slavko ANTONČIČ
Naza MAJETIČ
Albin ERJAVEC
Bogomir MIHELČIČ
Breda KARANOVIC

čestitamo

prišli - odšli

V mesecu SEPTEMBRU so bili sprejeti v delovno razmerje:

CENCELJ Ludvik, tehn. izvajalec nalog Li baterij v TOZD Baterije dne 1.9.1986,
SIRNIK Branko, pripravnik-elektrovzdrževalec v TOZD Baterije dne 1.9.1986,
PETROVIČ Milica, izdelovalka baterij v TOZD Baterije dne 8.9.1986,
GLIGOROVSKA Dragica, izdelovalka baterij v TOZD Baterije dne 8.9.1986,
KUBURAŠ Sena, kuharski pomočnik v skupnih službah - jedilnici dne 12.9.1986,
JURETIČ-KAIČ Mojca, tajnica v komercialnem področju v skupnih službah dne 15.9.1986,
GREGORŠ Lovro, kovinorezkalcalec v TOZD Baterije, dne 15.9.1986,
NIKOLIČ Radinka, izdelovalka baterij v TOZD Baterije dne 15.9.1986,
KUDELIČ Halida, izdelovalka baterij v TOZD Baterije 15.9.1986,
MIKIČ Marija, izdelovalka baterij v TOZD Baterije dne 15.9.1986,

GRUJIČ Nada, izdelovalka baterij v TOZD Baterije dne 15.9.1986,

PERME Alojz, energetik v TOZD Baterije dne 15.9.1986,

SKENDEROVSKI Zehra, kuharski pomočnik v skupnih službah - jedilnici dne 17.9.1986,

HASANIČ Aiša, izdelovalka baterij v TOZD Baterije dne 18.9.1986,

DRNAČ Renata, pripravnik - knjigovodja v skupnih službah dne 22.9.1986,

MAJETIČ Naza, snažilka v TOZD Baterije, za določen čas dne 22.9.1986,

ČATIČ Hatka, izdelovalka baterij v TOZD Baterije dne 24.9.86,

TAHIROVIČ Šemsa, izdelovalka baterij v TOZD Baterije dne 24.9.1986,

ŠTRKIČ Veseljka, izdelovalka baterij v TOZD Baterije za določen čas dne 29.9.1986.

Delovno razmerje so prekinili:

KOVAČ Goran, strojevodja v TOZD Baterije dne 18.6.1986,

PEROVIČ Branko, tehn. izvajalec nalog Li baterij v TOZD Baterije dne 14.9.1986,

ZADEL Marija, izdelovalka baterij v TOZD Specialne baterije dne 31.8.1986,

STANAR Mira, izdelovalka baterij v TOZD Baterije dne 21.8.1986,

GOLOB Marija, izdelovalka baterij v TOZD Baterije dne 21.9.1986,

SIRNIK Branko, pripravnik -elektrovzdrževalec v TOZD Baterije (odhod v JLA)

ČEHAJIČ Mujo, transportni delavec v TOZD Baterije dne 21.9.1986,

KIJANOVIČ Jelica, izdelovalka baterij v TOZD Baterije dne 28.9.1986,

ŠTREMPELJ Leopold, vodja skladišnega oddelka v TOZD Specialne baterije dne 30.9.1986.

Začela so se tekmovanja bowling kluba Iskra-Zmaj

Po poletnem premoru so se z nastopom jeseni zopet pričela tekmovanja igralcev v bowlingu v okviru kluba ISKRA-ZMAJ, v katerem - kot smo zvedeli, ni prišlo do nobenih kadrovskih sprememb. Zato je pričakovati nadaljevanje velikih uspehov iz lanske sezone, saj je celoten team izredno športno uglašen. Pa vendar...

Pomladka ni. Takšna ugotovitev je večkrat zaskrbljujoča, tako za perspektivo Zmajevega kluba kot tudi za sleherna načrtovana tekmovanja, katerih se naša ekipa udeležuje brez rezervnega igralca, ki bi v primeru bolezni in drugih vzrokov odsotnosti izpopolnil ekipo. Prav zato je vstop v bowling klub odprt vsakemu interesentu, ki bi se zanimal za to vrsto športa in še zlasti, ki bi bil kos trdi delovni disciplini in tekmovalnemu poletu ekipe kot celote. Res je, da je treba za ta sicer lep šport žrtvovati izredno veliko prostega časa, se podrediti vsem obveznostim treningov in tekmovanj, kar pa se ob doseženih rezultatih posameznikov ali ekipe odraža v zadovoljstvu in vsebini

športnega življenja. Kdorkoli se torej čuti sposobnega sprejeti vse te zahteve, se lahko vključi med "nepremagljive" v bowling klubu Iskra-Zmaj.

O doseženih uspehih v novi sezoni bomo obširneje pisali v pri-

hodnjem glasilu, zato naj tokrat omenimo, da so z namestitvijo razstavnih vitrin v naši jedilnici, za katere so igralci moledovali kar nekaj let, našli svoje mesto klubski pokali, osvojeni v desetih letih trdega tekmovalnega dela.

Razstavljeni pokali so tako postali nekakšen člen povezave med klubom Iskra-Zmaj in delovno organizacijo in morda tudi v ustreznejšem odnosu do pravičnega vrednotenja doseženih rezultatov na športnem področju.

Igre brez meja

Leto je bilo kaj hitro naokrog in ugotovili smo, da je res že skrajni čas, ko je treba stakniti glave skupaj in organizirati "Igre brez meja", v katerih z nami sodelujejo tudi mladinci /in ostali mladi po duši in srcu/ iz Industrijskega montažnega podjetja IMP in ISKRE iz Pržana.

Sobotno jutro 11. oktobra je bilo čemerno kot vsa jesenska jutra. Prestopali smo z noge na nogo od mraza in postrani skilili proti gozdičku za objektom Iskre, ki se je utapljal v meglici in kjer naj bi vse skupaj potekalo.

Z manjšo zamudo so se igre le začele in sicer so imele naslednji vrstni red: odbojka /žogo je predstavljala neka ogromna napihnjena zadeva, katero smo na koncu tako zdelali, da je bila skoraj podobna preresetani krogli/, igra z jabolki, kjer smo premočno zmagali in prav tako tudi v mimiki, ki je sledila in bila sila zabavna. Dalje, prenašanje balonov z jeklenimi krtačami, vožnja s kolesom, kjer je

glavno vlogo odigrala voda in na koncu je bila na vrsti - za predstavnice ženskega spola - najbolj atraktivna igra: vlečenje vrvi, kjer so naši kaveljci bili tudi tokrat nepremagljivi.

Seštevek točk nam je prinesel zmago. Zmagati smo pa vendarle morali, ker smo pokal, ki se zdaj šopiri v vitrini jedilnice, pozabili v ZMAJU.

Zabava se je nadaljevala v Mostecu in trajala pozno v noč. Jedače, pijače, glasbe in dobre družbe je bilo več kot dovolj. Skratka, bilo je fletno.

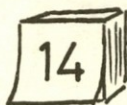
J.Blanka

Osvojeni pokali igralcev bowling kluba Iskra-Zmaj so končno našli mesto v vitrinah v naši jedilnici

zadnji rok

Zadnji rok za oddajo člankov uredniku za novembrsko glasilo

Redakcijo glasila smo zaključili 21. oktobra

"GLAS ZMAJA" izdaja mesečno v nakladi 550 izvodov delovna organizacija ISKRA - Industrija baterij ZMAJ n.sol.o. Ljubljana, Stegne številka 23. Glasilo ureja uredniški odbor: Jovanovič Milivoj, Krek Antonija, Matič Silva, Musič Ksenija, Tratnik Jani in Zrimšek Veljko. Odgovorni urednik: Mayer Marijan. Tiska tiskarna LJUBLJANA Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu številka 421-1/73.